

პრემიარული
დიკლომატის
პარანი თავდაყირა
მრავრეობრივი
პრემიარულის
და ექსპერტების

თემო ჯაფარიძე:

საქართველო – დასავლეთის გუნებრივი კარტნიორი რეგიონი

საბაზო პოლიტიკის მიმართულებით ჩენი საპარლა-
მენტო მუშაობის ოთხწლიანი პერიოდის შევადებისას არ
შემოძლია არ გამოყენო ისეთი მომენტები, რომლებიც მო-
ითხოვს უკეთს კოორდინაციას. როგორც ქართული დიპ-
ლომატიური მისიას მრავალწლიანმა ხელმძღვანელობა აშშ-
ში, მინდა აღვნიშნო, რომ „ყოფილი ელჩები“ არ არსებო-
ბენ. არც ერთი მათგანი ვისაც დიპლომატიური საქმიანო-
ბის გამოცდილება აქვს, განსაკუთრებით ელჩების რანგ-
ში, ქვეყნისათვის დასაკარგი არ არის და მათი სათანადოდ
გამოყენება აუცილებელია.

ამიტომ კარგი იქნება, თუკი საგარეო საქმეთა სამინისტროს სტრუქტურული ერთეულების დაქვემდებარების ქვეშ და პარლამენტის სათანადო კომიტეტების აქტიური მონაწილეობით შეიქმნება ერთგვარი „დაპლო-მატიური კადრების ბანკი“. სამწუხაროდ, უახლოეს წარ-სულში, სააკაშვილის მართველობის ფროს, ჩშირად მი-იღებოდა ისთი გადაწყვეტილებები, რომლებიც უფრო ბიზანტიის იმპერატორის კარზე მიღებულ „იდუმალ გა-დაწყვეტილებებს“ მოგვაგონებდა. ინსტიტუციურად ამ პროცესიდან დღესაც მთლიანად ამოვარდნილია პარლა-მენტი და მისი სათანადო კომიტეტები: ელჩების შერჩევასა და ამ საკითხთან დაკავშირებულ კონსულტაციებში ისევე, როგორც მათი შემდგომი დამტკიცების პროცედურაში ქვეყნის უმაღლესი საკანონმდებლო ორგანო დღესაც სა-ერთოდ არ მონაწილეობს და ესეც „ვარდოსნების“ ერ-თგავარი მექვიდრეობაა. არა მხოლოდ პარლამენტის, მი-მაჩინია, რომ ამ უნიკალურ რესურსთან, რასაც ელჩების ინსტიტუტი წარმოადგენს, საზოგადობასც უნდა ჰქონ-დეს გარკვეული წვდომა. ჩვენი დიპლომატიური კორ-პუსი ხომ სახელმწიფო დაწყებულების მატარებელია, სა-ხელმწიფოს საკანონმდებლო და არა რომელიმე პარტიის. მის შექმნას და ჩამოყალიბებას წლები დასჭირდა. ამიტო-მაც, სასურველია, სამთავრობო დონეზე უფრო ეფექტური გახდეს უწყებათაშორისი მუშაობა და საგარეო პოლი-ტიკასთან დაკავშირებული საკითხების გადაჭრის პრო-ცესში მოხვდა. პარლამენტის პროცედურაზე კომიტეტის მიერ გვიდან დაწყებულების ინსტიტუტის მთავრობა თუ პარლა-მენტი – ჩართულობა არ არის საკმარისი. წამყვანი რო-ლი ამ მრავალწახნაგოვან პროცესში ჩვენს საზოგადო-ებას, ჩვენს ხალხს ეკუთვნის, რომელმაც ზუსტიად უნ-და განსაზღვროს და ჩამოყალიბოს როგორც დღეს არსებული ამოცანები, ასევე მთლიანად სტრატეგიუ-ლი კონტექსტი და პერსპექტივები: როგორ სახელმწი-ფოს ვაშენებთ, საით მივდივართ და როგორ ქვეყანას უფროვებთ ჩვენს მომავალ თაობას. უნდა გავათვით-წობიეროთ – და, რაც მთავარია, პირველ რიგში, ჩვენ-თვის და არა ჩვენი ევროპელი თუ ამერიკელი პარტ-ნიორებისათვის – რომ ძლიერ და დემოკრატიულ სა-ხელმწიფოს ვაშენებთ, უპირველეს ყოვლისა, ჩვენი მო-ქალაქებისათვის, და ამას ვაკეთებთ პარალელურ და არა „ჯერ ძლიერი სახელმწიფო და მერე დემოკრატიის“ რეჟიმში. ჩვენს მისწრაფებას ევროპისკენ, დასავლუ-რი ფასეულობებისა და პრინციპებისკენ „მეტი მეტი–სათვის“ – მეტი რეფორმა, მეტი დახმარება ევროპიდან – ჩვენთვის ალტერნატივა არა აქვს.

სწორედ აქედან გამომდინარე ვიცურებით დასავლეთისკენ, ამერიკისკენ, არჩეული გვაქვს განვითარების დასავლური მოდელი – დემოკრატიული ინსტიტუტები, კანონის უზენაესობა, სამართლიანობა, ადამიანის უფლებების განუხრელი დაცვა. თუმცა, ამ მოდელის ცხოვრებაში რეალიზება ადვილი არ აღმოჩნდა, ზოგ შემთხვევაში ეს ალსაქმელადაც რთულია და ჩვენი მეგობრების მხრიდან მენტორული რიტორიკითა და გადაცდომებზე მუდმივი მითითებითა დახუნძული. ცხადია, რომ დასავლეთი, და კონკრეტულად, ამერიკა, მხარს უჭირს საქართველოში დემოკრატიის განვითარებას, მაგრამ ამასთანავე ჩვენგან ძირეული, დემოკრატიული რეფორმების გატარებას ელოდება. ამ ურთულეს პროცესში დასავლეთისათვის პრიორიტეტითა (თუმცა ეს პირველ რიგში ჩვენთვის უნდა იყოს პრიორიტეტი!) არა ამ რეფორმების რაოდენობა და უსასრულობ „ფაზები“ და „ეტაპები“, არამედ მათი ხარისხი და შედეგები, რომლებიც საქართველოს მოქალაქეების ცხოვრების დონეზე აისხება. ეს პროცესი დღრამატულ მენტალურ ტრანსფორმაციასთან, მთლიანი და სახელმწიფოს მართვის სისტემისა და სტილის ძირეულ ცვლილებასთან არის დაკავშირებული. ამას სჭირდება დიდი დრო, თაობების ცვლა, უკვე მიღწეული შედეგების შენარჩუნება და არა მათი უგულვებელყოფა, დანგრევა და ველისასედის თავიდან გამოგონების მცდელობა. ეს ურთულესი პროცესია და ამ მიზნების მისაღწევად აუცილებელია სტაბილურობა და უსაფრთხო განვითარება. განა გასაგებია არ არის, რომ არც NATO და არც ევროკავშირი პანაცეა არ გახლავთ და ცხადია, რომ საქართველოსთვის საერთაშორისო კონფლიქტში არავინ ჩაერევა და საფრთხეს არ შეუქმნის საკუთარ ხალხს და საკუთარ ინტერესებს. მაგრამ მინდა დაგარნებულო, გუბერნია-დაც რომ მოვარდომოთ დაბრუნება რუსეთში, კრემლი ჩვენი ძირითადი პრობლემის მოგვარებას - ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენას - არ მოინდომებს, რადგან ეს მის სტრატეგიულ ინტერესებში არ შედის, ისევე როგორც კრემლის ინტერესებში არ შედის ძლიერი და დემოკრატიული საქართველოს, უკრაინის, მოლდოვას, სომხეთის, აზერბაიჯანის, მთლიანად „პოსტსაბჭოური“ სივრცის არსებობა. მათ თავისებური „სტაბილურობა“ აზყობთ - ჰყავდეთ სუსტი მეზობლები, სიტუაცია მიედინებოდეს ე.წ. დაბალი ინტენსივობის კონფლიქტების და კრიზისების რეჟიმში და ეს ყველაფერი მათ კონტროლს და ინტერესებს ექვემდებარებოდეს. ასევე, „სტაბილურობის“ რუსული ვარიანტი თუ ინტერპრეტაცია.

ასე იყო კონკრეტულად ჩვენთან მიმართებაშიც: რუსეთი საუკუნეების განმავლობაში ცდილობდა კავკა-სიონის ორივე მხრიდან გაკონტროლებას, რათა ახლო აღმოსავლეთისაკენ, „თბილი ზღვებისკენ“ მოკლე გზა და გარანტიერებული მისასვლელი ჰქონოდა. 2008 წლის ომით მან საუკუნეების უცნება აისრულა: კავკასიონის ქედი კონტროლდება რუსეთის მიერ ორივე მხრიდან, იუპირებული ტერიორტორიები გადაიცა ერთ დიდ რუსულ ბაზად, დაკარგულია ჩვენი მიწების 20%-ზე მეტი. ეს არის ძლევანდელი მნარე რეალობა. ამ ფონზე, „კარასინ-აბაშიძის“ ფურმატისა არსებობა ერთადერთი და აუცილებელი საკომუნიკაციო სივრცეა. პრალაში რეგულარულმა შესვედრებმა გარკვეული შედეგიც გამოიღო ვაჭრობისა და ჰუმანიტარული ურთიერთობების სფეროებში, თუმცა მონაბილეთა არსებული მანდატის თანახმად ე.წ. „ნითელი ხაზების“ კატეგორიის საკითხების (პირველ რიგში ვიტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის) განხილვა გამორიცხულია. საქართველო მშვიდობისმოყვარე ქვეყანაა და ცხადია, რომ დიდ ჩრდილოელ მეზობელთანაც მოვახერხებდით რაციონალური და პრაგმატიული ხასიათის ურთიერთობების დამყარებას, რომ არა სახელმწიფო იურიდიკით განვითარების ორი, დიამეტრალურად და კონცეპტუალურად განსხვავებული მოდელი. ჩემი აზრით, სწორედ ეს გარემოება გახლავთ განხეთქილების მთავარი მიზეზი.

რუსეთი იმართება აღმასრულებელი ვერტიკალის
მეშვეობით, სადაც ყველა აფერი ერთი ადამიანისა და მისი
განხილვებს ირგვლივ კონცენტრირდება. იქ არსებული
ფორმალური „დემოკრატიული ელემენტებიც“ კი, მა-
გალითად პარლამენტი, უფრო მეტად ფასადურია და
ე.წ., „არალიბერალური დემოკრატიის“ ნიშნით ხასიათ-
დება. ამ ქვეყნის საგარეო პოლიტიკის მთავარი ამიცანაა
უახლოეს სამეზობლოზე, რომელსაც ზოგი დასავლე-
ლი ექსპერტი ჯერ კიდევ „პოსტსაბჭოურ სივრცედ“ მო-
იხსენიებს, დომინირება და ამით საკუთარი „სასიცოცხ-
ლო ინტერესების“ გატარება და დაცვა. გვახსოვს ალ-
ბათ, რომ ამ „სასიცოცხლო ინტერესების გატარების“
დროს რუსეთის ხელისუფლება არა მხოლოდ მეზობლე-
ბის მიმართ არის ხისტი, არამედ საკუთარ მოქალაქე-
ებს თუ პოლიტიკურ დაჯეგუფებებსაც დაუნდობლად
ეყყრობა. საქართველო კი მყარად ადგას ევროპული გან-
ვითარების გზას. ჩვენი სახელმწიფოებრივი განვითა-
რების მოდელი დემოკრატიული ინსტიტუტები და კა-
ნონის უზენაესობაა. გასაგებია, რომ განვითარების ეს
ორი მოდელი შეუთავსებელია: რუსეთისთვის ჩვენს მიერ
არჩეული გზა „კონფრონტაციულია“, ჩვენთვის კი მარ-
თვის ეს რუსული სტილია მიუდებელი. მე ჩემს ერთ-ერთ
სტატიაში აღვნიშე კიდევ, რომ „ჩვენ გვინდა რუსეთ-
თან კეთილმეზობლური, ნორმალური ურთიერთობე-
ბა. ჩვენ არ გვინდა რუსეთში ცხოვრება!“

(ଇତ୍ସାହାରୁଣ୍ୟ ମନୋଦେଵମ ମୋହନାମ)

© კალათგურთი

ჩვენი ცრდვები არ გვირვნიდა?!

დღეს ჩვენ ბრძოლა წაგაგეთ და არა ომიო – განაცხადა მონტენეგროებთან „ევრობასკეტ – 2017“-ის დრომაზული საკალიფიკაციო შეხვედრის შემდეგ საქართველოს ეროვნული ნიკრების ბერძენმა თავკაცამა ილის ზუროსა.

მართლაც, საკუთარ სარბიელზე – თბილისის სპორტის სასახლეში წაგებული მატჩი ფინალურ რაუნდს მიღმა დარჩენას ჯერჯერობით ნამდვილად არ ნიშნავს, მაგრამ კონტინენტურ ფორუმზე ზედიზედ მეოთხედ თამაშის შანსს რომ საკმაოდ გვიმცირებს, ფაქტია.

მიზეზი ასეთი არცთუ იპტიმისტური პროგნოზისა ბანალურია – ჯერ ერთი, ხვალ ალბანეთში და 14 სექტემბერს შინ სალოვაცებთან ადვილად სავარაუდო გამარჯვების შემთხვევაშიც კი ყველავერი 17 სექტემბერს ბალკანეთში გადაწყვება, სადაც ბოგდან ტანიევიჩის ღიდებულ გუნდთან რევანშის აღება, დაგვეთანხმებით, ურთულესი ამოცანა იქნება.

შესაჩერები რაუნდის ფორმატი წინსვლის პერსპექტივს ორჯერ წაფორხილების შემდეგაც შეგვინარჩუნებს, მაგრამ მოვლენათა ასეთი განვითარებაც კი საფიქრალს დაგვითოვებს, რადგან ყველაფერი ჩვენზე არ იქნება დამოკიდებული და გულისფანჯიშით უნდა დაველიდოთ დანარჩენი ჯგუფების ფინიშს – მოგეხსენებათ, გაისად ელიტურ საზოგადოებაში ასპარეზობის უფლებას მხოლოდ ოთხი საუკეთესო მერეადგილოსანი მოიპოვებს.

ახლა კი, მოდით, შევეშვათ ყოფნა-არყოფნის თემატიკაზე საუბრს და შევცედოთ ვუპასუხობ კითხვას – სადა ძალის თავიდამარცხული?!

საქართველო – მონტენეგრო 74:76 (25:19, 17:21, 12:22, 20:14).

საქართველო: ფაჩულია – 22, დიქსონი – 13, შენგელია – 13, სანიძე – 10, ცინცაძე – 6, სანაძე – 6, შერმადინი – 4 ქულა. ითამაშეს აგრეთვე ბურჯანაძემ და ბოისაძე.

მონტენეგრო: ჯუჩევიჩი – 17, ნიდეგები – 12, ბობოვიჩი – 8 დურიშიჩი – 7, დაშიჩი – 7, დუბლიევიჩი – 6, პავლიევიჩი – 6, მიხაილოვიჩი – 5, ვრანიეში – 3, რადონჩიჩი – 3, ტოდოროვიჩი – 2 ქულა.

ბუნებრივია, სანადელს ის გუნდის მიმართ და სამართლის მივადექით ქართული

დი ისრულებს, რომელიც უკეთ იყენებს თავის კოზი-რებს. ამ აქსიომის გათვალისწინებით, „ჯვაროსნებს“ სრული საფუძველი ჰქონდათ მრისხანე მეტოქის და-საჩიქებლად, რადგან თვალსაჩინო უპირატესობას ფლობდნენ ისეთ მნიშვნელოვანი სტატისტიკურ მონაცემებში, როგორიცაა საშუალო მანძილებიდან ზუსტი ტყორცები (53%:33%), მოხსნები (48:37) და, რაც სა-სიამოვნო სიურპრიზი აღმოჩნდა, ჩვენს მარადიულ აქილევსის ქუსლში – საჯარიმოების შედეგიან შესრულებაში (86,7%:64,3%).

ნებით და რიგით, აღნიშნული კომპონენტებისა და პირადები გადავსებული თბილისის სპორტის სახლის ტრიბუნებზე შეკრებილთა სამაგალითო გულ-შემატკიცრობის ერთობისას ჩვენს ქუჩაზე უნდა მოეყვანა შემოდგომა, მაგრამ...

დავინწყოთ იმით, რომ სტუმრებს უწყინარ სიტუაციებში ბურთის ირჯერ უფრო მეტჯერ დაკარგვით (16:8) მაქსიმალურად გავუიღოთ წარმატება, რასაც თან დაერთოთ მწვრთნელთა ტაქტიკურ დუელში მას-პინძელთა დამრიგებლის სრული ფიასკო. სხვაგვარად ძელია შეფასდეს ის ფაქტი, ვერაფრით რომ ვერ გავარეიტრალეთ ექს-იუგოსლავთა სანიპერები, რომლებიც ტრადიციული იარაღით – სამქულიანებით პერიმეტრიდან უმოწყალოდ გვიპომბავდნენ კალათს – 13:3 (39,4%:15%).

გვინდა თუ არა, ლოგიკურად მივადექით ქართული

კალათბურთის კიდევ ერთ სატკივარს, რომელიც ისე-დაც შეზღუდული არჩევანის პირობებში ეგრეთ წოდებული ამბოხებულების (გნებავთ – განდგომილების) – ცტეტიშვილისა და გამყრელიძის შემორიგების უზარობაში გამოიხატება. დაგვეთანხმებით, სასელექციის ნიჭთან ერთად საამისოდ სხვა უნარებითაც უნდა იყო დაჯილდობული, თუმცა, ამაზე სხვა დროს.

ბარემ, აქვე კიდევ ერთხელ გამოვთქვათ სინაული ტრაგმირებული მარკოშვილის არყოფნის გამო, რომელიც დაცაში მჭიდრო თამაშითა და ზუსტი შორეული ტყორცებით მართლაც გამოირჩეულია პარტიბირთა შორის და წამალივით გვჭირდებოდა ჩვენი ჯგუფის მთავარ ფავორიტთან პრინციპულ ბრძოლაში, რომელსაც, თავის მხრივ, გამოკვეთილი ლიდერი – ბეკოვიჩი აკლდა.

დაბოლოს, ნურც ბერძენ მსაჯს დაუუკარგავთ „დამსახურებას“ მატჩის ბედის გადაწყვეტაში, რომელმაც, როგორც კულუარული ინფორმაციით შევიტყვეთ, თანამემატულეს სამაგიერო გადაუხადა ძველი პირადული ბოლმის გამო და ბატკნებივით გაგვიმტა. წეტავ, ჩვენ რატომ უნდა გავჭილებილიყვავით ელადელთა შინამში?

გია პლატონიშვილი

© მაგისტრი ქართულ საქმეს აკადემია

„ჩვეთის სურათი მეტადია და ფილოსოფიურ დატვირთვას არ ემსახურება. მე ისე ვხატავ, როგორც გარე სამყარო მეტადია განახობს. ვიცი, ჩემს სეასს მაყურებელი შეუურთდება და როგორც დამცირებს, ისევ აღიარებს“. – ასე იწყება შესანიშნავი მწერლის, პოეტის, დიდი მხატვრის, თბილისური პარნასის მკვიდრთა სამინის წევრის მონოლოგი „ბენელეთის ცისკარი“, რომელიც მაგიდიკომისის მიერ სულ ორიოდე დღის წინათ გამოცემულ შესანიშნავ ალბომს „ჯემალ კუშალაშის“

დღესასწაული „სერის სარემანიდან გადატანაში კაცისა“:

აც მამლის დაყივლების მას ეპილონი, ვისაც უარყოფა გაუადლინა

ვილს“ აქვს წამძღვარებული.

ცოტა მეტეჭვება მის უშესანიშნავეს ტილოებზე, გრაფიკაზე, ეკიზზეზე ვინ-მებ თქვას ფილოსოფიურ დატვირთას არ ემსახურებაო? ვერც ფილოსოფიის დოქტორი ბატონი დავით ანდრიაძე და-იჯერებს. რომც დარეჯა, მის მიერ „კუსაბადასადმი“ მიძღვნილი „შეფრენილი ხედება“, იგივე ალტერნაციაზე და უშესანიშნავესი ლექსები, რომლის ირ კრებულადაც გამოცემაც მოასრულდა მოსოფლის ნებისმიერ დიდ ხელოვანს.

და დამანგრევებული, მკაცრი და უგულოც კი მხოლოდ საბაბას აძლევს ლამაზელ-კუსალს ბრძოლას.

ამ საბაბით, სულის კარნახითა და კუსალასეული ფილოსოფიითაა შექმნილი ათასობით ტილო, გრაფიკა, კომპიუტირებული ბატონი ბერძენი, ბიბლიოგებისა თუ საექტაკლებების ესკიზები, ბიბლიოგებისა თუ სიბრძნე, მცირები ჩანახატები და უშესანიშნავესი ლექსები, რომლის ირ კრებულადაც გამოცემაც მოასრულდა მოსოფლის ნებისმიერ დიდ ხელოვანს.

აღიარება და სიყვარული არ აკლდა

და არც აკლია საქართველოს მხატვართა კავშირისა და მწერალთა შემოქმედებით კავშირს გალაკტიკონისა და ეროვნული პრემიების ლაურეატს, სამშობლოში იცდათ და მეტობით შეტერიკების გამოფენებისას უნდა გამოიყენოთ გამოცემაც მოასრულდებოდა კულტურული და სამართლებრივი გამოცემების გამოფენებისას უნდა გამოიყენოთ გამოცემაც მოასრულდებოდა კულტურული და ხელოვნების მოყვარულთა კერძო კოლეციებშია დაგანებული.

„არ მინდა, დავიჯერო, რომ აბოლი ვარ, არც ის სახლი მავიწყდება, სადაც ტურები ტყის სილმიდან ჩემს მამაპაპურ ძველ ღდას რომ უკიოდნენ, საიდანაც დე-და საცეცლურული ინგრიენტით შევიტყვეთ, თანამემატულეს სამაგიერო გადაუხადა ძველი პირადული ბოლმის გამო და ბატკნებივით გაგვიმტა. წეტავ, ჩვენ რატომ უნდა გავჭილებილიყვავით ელადელთა შინამში?

ეს იყო ადრეულ ბავშვობაში, გასული საუკუნის ორმოცდათა მიწურულს. იქიდან მოყოლებული სატავს „კუსალა“, ხატავს ახლობლის იჯახს სამადლოდ შეხიზნული თბილი-

ელდარ გეგენავალი
და ვაჟა ესესალიშვილი

